

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Станіслав Феліксович ДОМБРОВСЬКИЙ,
доцент, заслужений юрист України,
професор кафедри трудового, земельного та господарського права
Хмельницького університету управління та права,
вул. Героїв Майдану, 8, м. Хмельницький, 29013,
taranenko1975@mail.ru

УДК 349.442.237.7

НОВЕЛИ В АГРАРНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ПРО ВИРОБНИЦТВО ОРГАНІЧНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ І СИРОВИНИ В УКРАЇНІ

Висвітлені питання нового законодавчого регулювання виробництва органічної сільськогосподарської продукції і сировини аграрними підприємствами та фермерськими господарствами в Україні. Проаналізовано відповідні норми Закону України "Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції" та інше законодавство, яке регулює це питання. Звернуто увагу і на те, що цей Закон визначив чіткі правила функціонування ринку органічної сільськогосподарської продукції, якими гарантує споживачам її якість, передбачив конкретні правила виробництва органічної продукції і сировини, включаючи виробництво аквакультури і бджільництва, визначив і поняття неорганічної продукції та повноваження відповідних органів державної влади щодо здійснення державного контролю за виробництвом і обігом органічної продукції, зобов'язує створення Реєстру виробників органічної сільськогосподарської продукції, які мають право її виробляти. Окремі норми нового Закону направлено на покращення і збереження навколишнього середовища, раціональне використання ґрунтів та відтворення природних ресурсів. Запропоновано пропозиції щодо вирішення правових проблем щодо виробництва якісної органічної сільськогосподарської продукції в Україні шляхом прийняття низки підзаконних актів.

Ключові слова: органічна сільгосппродукція, законодавство про виробництво органічної сільгосппродукції, забезпечення охорони здоров'я населення, державний контроль виробництва та обігу органічної продукції.

На сьогодні в зарубіжних країнах стрімко розвивається виробництво сільськогосподарської органічної продукції. Ними з цією метою використовуються значні площі сільськогосподарських земель. У Європейському Союзі частка земель в останні

роки зроста після переходу від звичайного до органічного сільгоспвиробництва. В Україні діє понад 100 сільгоспідприємств та фермерських господарств, які свою діяльність здійснюють на принципах органічного виробництва сільгосппродукції.

Враховуючи специфіку та важкий економічний стан нашої держави, низка сільгоспугідь не обробляється по 10 і більше років. У зв'язку з цим, аграрно-екологічні показники ґрунту відповідають діючим міжнародним стандартам та переходу на виробництво органічної сільгосппродукції в нашій державі.

Через відсутність законодавчої бази в цій сільськогосподарській галузі фактично гальмувався розвиток органічного ринку в Україні. Прийняття Закону України "Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини" й іншої нормативно-правової бази в основному відповідає міжнародним стандартам [1]. Розвиток такого законодавства сприяє, на нашу думку, створенню юридичних та економічних засад для формування ринку органічної сільгосппродукції в державі. Це забезпечить підтримку експорту такої продукції та сприятиме підвищенню конкурентної спроможності сільгосппродукції органічного характеру на світовому ринку.

Таким чином, створення належних законодавчих умов сприятиме ефективному веденню сільськогосподарського виробництва органічної продукції та сировини в Україні.

Це дослідження присвячено проблемам розвитку законодавства про виробництво та обіг органічної сільгосппродукції. Встановлено, що плеяда вчених-аграріїв повністю присвятила свої праці питанню виробництва загальної сільськогосподарської продукції шляхом застосування інтенсивних технологій виробництва зернових, олійних, овочевих культур, картоплі і цукрових буряків. Так, вперше в аграрно-правовій науці це питання досліджено В. В. Янчуком у праці "Правове забезпечення впровадження інтенсивних технологій у рослинництві" [2]. На думку В. В. Янчука, діяльність сільськогосподарських підприємств — це врегульовані нормами аграрного права відносини, які спрямовані на виробництво продукції сільського господарства (продуктів харчування, продовольства і сировини рослинного та тваринного походження), а також на її переробку, зберігання та реалізацію з метою одержання прибутку [3, с. 342–348].

Комплексне дослідження організаційно-правових питань загального товарного сільськогосподарського виробництва в Україні здійснено С. І. Марченко в монографії "Організаційно-правові питання товарного сільськогосподарського виробництва в Україні" [4].

Правові питання організації і виробництва товарної, а не органічної сільськогосподарської продукції висвітлено і в монографічній та навчальній юридичній літературі А. М. Запорожцем [5, с. 6], Л. О. Бондарем [6, с. 324–366], В. П. Жушманом [7, с. 27–37], В. М. Корнієнком, О. А. Поліводським, А. М. Статівкою [8, с. 24–30; 158–216], В. М. Єрмоленком [9, с. 310–368], В. І. Семчиком [10, с. 127–134], Т. В. Курманом [11, с. 169–172] та вченими і практиками інших галузей права.

Проте, на науковому рівні, вченими юристами-аграрниками недостатньо досліджено правове регулювання виробництва органічної сільськогосподарської продукції та сировини в нашій державі. Викладене свідчить про актуальність дослідження законодавчого регулювання виробництва та обігу органічної продукції і сировини в Україні.

Під органічними продуктами (від англ. *organic food*) слід розуміти продукцію сільського господарства та харчової промисловості, яка виготовлена відповідно до затверджених правил (стандартів), які передбачають мінімізацію використання пестицидів, синтетичних мінеральних добрив, регуляторів зростання, штучних харчових добавок, а також забороняють використання ГМО.

Наприклад, у сільському господарстві на полях не використовують хімічно-синтезованих мінеральних добрив, ГМО, а для боротьби зі шкідниками застосовують фізичні та біологічні методи: ультразвук, шум, світло, пастки, температурні режими. У тваринництві особливу увагу приділяють кормам (без консервантів, стимуляторів зростання, збудників апетиту) та безстресовим умовам утримання й транспортування.

Законодавством заборонено використовувати антибіотики та гормони. Щодо готової продукції заборонено рафінування, мінералізацію та інші прийоми, які вбивають поживні властивості продукту, а також додавання штучних ароматизаторів, барвників тощо. Для цього необхідно використовувати органічні добрива, бо їх виготовляють із перегною, торфу, морських водоростей, селітри, компосту. Однак для досягнення ефективності їхньої дії потрібні великі дози внесення, що є затратним для сільськогосподарського товаровиробника. Наприклад, для того, щоб виростити однакову кількість продукції, потрібно внести до 4 тонн на один гектар органічних добрив проти 1 тонни хімічних [28; 29; 30].

Отже, метою дослідження є вивчення проблеми розвитку законодавства про виробництво сільськогосподарської органічної продукції та внесення пропозицій щодо його удосконалення.

Слід підкреслити те, що вперше в Україні 3 вересня 2013 р. Верховною Радою України ухвалено Закон України “Про виробництво і обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини” (далі — Закон), який набрав чинності 9 січня 2014 р. [1]. Ухвалений Закон, на нашу думку, повинен посилити позиції українських аграріїв на європейському та інших ринках. Цей акт сприятиме збільшенню обсягу внутрішнього ринку виробництва сільськогосподарської органічної продукції. Також ухвалення цього Закону легалізує роботу щодо виробництва органічної сільськогосподарської продукції аграрного сектору України, адже до прийняття цього Закону жодного акта, який, у такому аспекті врегулював би це питання, не було. Проте держава намагалася підтримати органічне виробництво в сільському господарстві. Так, державною цільовою Програмою розвитку села на період до 2015 року заплановано довести виробництво обсягу частки органічної продукції у загальному обсязі валової продукції сільського господарства до 10 % [9]. У 2012 році Європейські сертифікати виробництва органічної сільськогосподарської продукції отримали понад 70 сільгоспдприємств та фермерських господарств. На сьогодні виробництво органічної продукції – це експертне орієнтоване виробництво. Під сільськогосподарське органічне виробництво в Україні використовується понад 272 тисяч гектарів, або 0,3 %, всіх земель сільськогосподарського призначення. На сьогодні приріст виробництва органічного ринку щорічно в Україні становить від 50 до 100 відсотків. Необхідно звернути увагу і на те, що головною умовою зближення українських і європейських норм є прозорість законодавчого забезпечення виробництва сільськогосподарської органічної продукції, зрозуміла робота сертифікованих органів, можливість прозорого відстежування походження цього важливого продукту, його подальшої переробки і транспортування, адже українські громадяни потребують лише безпечної сільськогосподарської продукції, тобто належним чином необхідно забезпечити здоров'я української нації [10, с. 169–172].

Слід наголосити і на тому, що, крім нового Закону України “Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції і сировини”, яке регулює це питання, слід керуватися й іншими актами законодавства. Воно складається з Конституції України [13], Земельного [14], Лісового [15], Водного [16], Цивільного [17] та Господарського [18] кодексів України, законів України “Про охорону навколишнього природного середовища” [19], “Про безпечність та якість харчових продуктів” [20], “Про підтвердження відповідності” [21], “Про дитяче харчування” [22], “Про пестициди і агрохімікати” [23], “Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року” [24], “Про державну підтримку сільського господарства України” [30], Указу Президента України “Про суцільну агрохімічну паспортизацію земель сільськогосподарського призначення” [25], Постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля” [26].

Закон України “Про виробництво та обіг сільськогосподарської продукції і сировини” відповідає вимогам Постанови Ради (ЄС) № 834/2007 від 28 червня 2007 р. “Про органічне виробництво та маркування органічних продуктів та про скасування Регламенту (ЄС) № 2092/91, Постанови Комісії ЄС 889/2008 від 5 вересня 2008 р., в

якій детально встановлені правила щодо органічного виробництва, маркування і контролю для впровадження Постанови Ради (ЄС) № 834/2007 щодо органічного виробництва і маркування органічних продуктів”, Кодексу Аліментаріус “Керівні положення з виробництва, переробки, маркування та реалізації органічних продуктів” [35; 36].

Отже, в Україні вже діють конкретні правові вимоги щодо маркування та законодавство щодо врегулювання цього важливого питання для країни. Перспективністю налагодження органічного виробництва сільськогосподарської продукції є те, що Закон жорстко регламентує процес виробництва і застосування правил і стандартів рослинницької продукції, належного утримання тварин і птиці, використання речовин та процесів природного походження. Крім того, цей Закон з урахуванням економічної вигоди сприятиме збереженню і відновленню природних ресурсів та активізації виробництва цієї продукції малими і середніми сільгоспідприємствами та фермерськими господарствами. Чіткі правила функціонування ринку органічної сільськогосподарської продукції буде сприяти вирішенню проблеми продовольчої безпеки в Україні [27].

Закон України “Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини” визначає конкретні правові й економічні основи виробництва, обігу органічної сільськогосподарської продукції та сировини, що є основою аграрної політики держави. Він регулює заходи контролю та нагляду за такою діяльністю і спрямований на забезпечення справедливої конкуренції та належного функціонування ринку органічної продукції та сировини. Цей Закон гарантує впевненість споживачів у продуктах та сировині, маркованих як органічні.

До прийняття цього Закону це питання не було визначено у відповідних правилах і стандартах виробництва органічної продукції правові засади державної підтримки та здійснення державного контролю за такою специфічною діяльністю. Під виробництвом органічної сільськогосподарської сировини слід розуміти виробничу діяльність як фізичних або юридичних осіб, у тому числі з вирощування та переробки — де під час такого виробництва не застосовують хімічних добрив, пестицидів, генетично модифікованих організмів (ГМО), консервантів. На всіх етапах виробництва (вирощування, переробки) застосовуються методи, принципи та правила, визначені цим Законом для отримання натуральної, тобто екологічно чистої продукції, а також збереження та відновлення природних ресурсів.

Органічною сільськогосподарською продукцією вважається та продукція, яка отримана в результаті сертифікованого виробництва відповідно до вимог цього Закону. Також Законом встановлено низку правил виробництва органічної сільськогосподарської продукції і сировини, в тому числі органічної продукції і сировини аквакультури та бджільництва. Цим Законом визначено і поняття традиційної (неорганічної) продукції, яка виготовлена за загальноприйнятими технологіями виробництва сільськогосподарської продукції, де можна використовувати будь-які хімічні засоби захисту, синтетичні мінеральні добрива, консерванти, штучні барвники, стимулятори росту, гормони, антибіотики, ароматизатори, стабілізатори, підсилювачі смаку тощо, відповідно до чинного законодавства.

Законом також врегульовані відносини у сфері виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції (сировини), які поширюються на аграрні підприємства, що провадять таку діяльність у цій сфері, та на органічну сільськогосподарську сировину, отриману відповідно до вимог законодавства.

Закон вперше вносить певний лад у регламентації органічного напрямку, так як нерідко зустрічаємось з маркуванням сільськогосподарської продукції у назві “органічні”, “органік”, “еко”, “біо” на етикетках. На сьогодні буде єдина назва “органічні”.

Така чітка вимога покладе край проблемі псевдоорганіки, що сприяє вирішенню продовольчої безпеки в державі.

Законом також регламентовано процеси виробництва, сертифікації органічної продукції, визначено конкретні повноваження відповідних органів державної влади щодо здійснення державного контролю за виробництвом та обігом органічної продукції

та сировини, механізм здійснення інспектування. Також наділено відповідними повноваженнями новий центральний орган виконавчої влади, який здійснює державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі — Державну сільськогосподарську інспекцію України. Вона повинна впровадити належну систему контролю на всіх етапах сільськогосподарського виробництва органічної продукції, а також здійснити процедуру інспектування та її сертифікації.

Законом передбачено створення Реєстру виробників органічної сільськогосподарської продукції, які будуть мати право виробляти таку продукцію і сировину, що сприяє насиченню внутрішнього ринку цією продукцією, якої недостатньо. Це пов'язано і з тим, що більшість продукції — це сировина для виробництва остаточного продукту — зернових, бобових, олійних культур, овочів, фруктів, ягід.

Цей законодавчий акт забезпечує сільгоспідприємствам належний захист від недобросовісної конкуренції від підприємств, які нібито виробляють органічну сільськогосподарську продукцію, шляхом ведення Єдиного державного реєстру виробників органічної сільськогосподарської продукції. Це дасть змогу отримувати офіційну статистичну інформацію про виробників, які займаються органічним виробництвом в Україні.

Вважаємо, що цей Закон направлений на покращення стану здоров'я населення, збереження навколишнього середовища, забезпечення раціонального використання ґрунтів і відтворення природних ресурсів та гарантує впевненість споживачів у сільгосппродуктах і сировині.

Отже, Закон України “Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини” встановлює конкретні вимоги до вирощування, виробництва, переробки, сертифікації, маркування, перевезення, зберігання та реалізації органічної сільськогосподарської продукції та сировини.

З метою подальшого удосконалення законодавства про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини та належного функціонування Закону України “Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини”, на нашу думку, необхідно внести до нього певні корективи, розробити і запустити в дію низку підзаконних актів, що сприятиме подальшому розвитку органічного ринку сільськогосподарської продукції в Україні. Як підкреслюють керівники правління Федерації органічного руху України і центру “Полтава-Органік”, щоб закон запровадив, потрібно на сьогодні прийняти не менше 15 підзаконних актів [29, с. 18].

Також слід врахувати і те, чи належним чином взагалі запроваджує цей Закон. Це безпосередньо залежить від самих сільськогосподарських товаровиробників органічних продуктів і від того, наскільки вони готові відстоювати власні інтереси із дотриманням вимог “правового поля”.

Законом України “Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини” передбачено, що державна підтримка суб'єктів господарювання щодо виробництва органічної продукції буде надаватися відповідно до вимог Закону України “Про державну підтримку сільського господарства України” [30]. Проте фактично сільськогосподарські товаровиробники органічної продукції і сировини можуть розраховувати лише на аналогічну державну підтримку, як і сільгоспідприємства, які виробляють звичайну сільгосппродукцію. Законодавець не врахував значні витрати, які будуть вкладені у виробництво органічної продукції. Тому вважаємо за необхідне посилити державну підтримку на період переходу до органічного сільськогосподарського виробництва, особливо щодо покриття фінансових втрат під час зміни кон'юнктури ринку та погашення додаткових витрат на технічне переобладнання аграрним підприємствам та фермерським господарствам, які здійснюють виробництво органічної продукції. Також за рахунок бюджету необхідно здійснювати підготовку кваліфікованих спеціалістів з цих питань в аграрних ВНЗ, які повинні врахувати в програмних матеріалах світовий та Європейський досвід щодо виробництва сільськогосподарської органічної продукції і сировини.

Також вважаємо за необхідне в Державному бюджеті передбачити на 2015 рік і наступні роки для заохочення виробництва органічної сільськогосподарської продукції пільгову дотацію. Для цього потрібно завести облік щодо підрахунку кількості виробленої такої продукції (як вказувалось вище), адже собівартість виробництва органічної сільгосппродукції вища за традиційні способи вирощування сільськогосподарської продукції.

Законодавцем недостатньо враховано досвід законодавства Європейського Союзу щодо видачі сертифікатів на виробництво органічної продукції. Наприклад, якщо виробник отримує сертифікат на виробництво цієї сільгосппродукції для постачання в Європейський Союз, то він повинен отримувати й український сертифікат. Проте в цьому Законі цього не передбачено.

Наступним недоліком є встановлення невеликого перехідного періоду для прийняття визначених Законом необхідних підзаконних актів. Тому якщо своєчасно не будуть ухвалені такі акти, то ті українські аграрні виробники, які реально здійснюють виробництво органічної сільгосппродукції, не будуть мати змогу використовувати термін "Органік".

Крім того, як вказує Б. Андрушків, Україні потрібно запозичити досвід з цього питання у Міжнародній федерації органічного сільського господарства, Європейського Союзу та інших країн [31, с. 7].

Також вважаємо, що відповідно до вимог ст.ст. 18–22 Закону України "Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини" Кабінет Міністрів України повинен конкретизувати і прийняти Правила органічного сільськогосподарського виробництва з урахуванням міжнародних вимог і стандартів, а також розробити порядок ведення Реєстру сільськогосподарських товаровиробників органічної продукції, який повинен вестись Міністерством аграрної політики та продовольства України.

У встановленому порядку необхідно доповнити державну статистичну звітність в агропромисловому комплексі України спеціальними формами для відображення позицій з виробництва та обігу сільськогосподарської органічної продукції та продовольства. Відповідно до вимог Закону України "Про сільськогосподарську дорадчу діяльність", у зв'язку з недостатнім інформаційно-консультаційним забезпеченням сільськогосподарських товаровиробників органічної продукції, необхідно активізувати роботу сільськогосподарських дорадчих служб, а в тих регіонах, де вона не діє, забезпечити їх створення [32].

Відповідно до Закону України "Про державні цільові програми" як базового закону, Кабінету Міністрів України необхідно затвердити цільову програму розвитку органічного ринку в Україні на 2015–2030 роки із врахуванням Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року або внести відповідні корективи до неї [33; 34].

Вирішення вищенаведених питань щодо удосконалення законодавства з цих питань, на нашу думку, сприятиме належній організації виробництва якісної та економічно вигідної органічної сільськогосподарської продукції, а також розв'язанню низки проблем, які мають місце в аграрному секторі економіки України.

Список використаних джерел

1. Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини : Закон України від 03.09.2013 р. № 425-VII [Текст] // ВВР. — 2014. — № 20–21. — Стор. 1641. — Ст. 721.
2. Янчук, В. В. Правовое обеспечение внедрения интенсивных технологий в растениеводстве [Текст] / В. В. Янчук. — К. : Урожай, 1990. — 152 с.
3. Янчук, В. В. Правове регулювання виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств [Текст] / В. В. Янчук // Аграрне право України : підруч. / за ред. В. З. Янчука. — К. : Юрінком Інтер, 1999. — 720 с.

4. *Марченко, С. І.* Організаційно-правові питання товарного сільськогосподарського виробництва в Україні [Текст] : монограф. / С. І. Марченко. — К. : Обрії, 2010. — 199 с.
5. *Запорожець, А. М.* Аграрне право [Текст] : підручн. / А. М. Запорожець. — Х. : Консум, 1997. — 109 с.
6. *Бондар, Л. О.* Правове регулювання здійснення окремих видів сільськогосподарської діяльності [Текст] / Л. О. Бондар // Аграрне право України : підручн. / за ред. О. О. Погрібного. — К. : Істина, 2007. — 448 с.
7. *Жушман, В. П.* Аграрне право та законодавство України [Текст] : посібн. / В. П. Жушман. — Х. : Одісей, 2006. — 736 с.
8. *Корнієнко, В. М.* Правове регулювання окремих напрямів виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських підприємств [Текст] / В. М. Корнієнко, С. І. Марченко, О. А. Поліводський, А. М. Статівка // Порадник керівникові сільськогосподарського підприємства : навч. і наук.-практ. посіб. ; за ред. А. П. Гетьмана, В. З. Янчука. — К. : Юрінком Інтер, 2005. — 623 с.
9. *Єрмоленко, В. М.* Правове регулювання рослинництва [Текст] / В. М. Єрмоленко // Аграрне право України : підручн. / В. М. Єрмоленко, О. В. Гафурова, М. В. Гребенюк [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Єрмоленка. — К. : Юрінком Інтер, 2010. — 608 с.
10. *Семчик, В. І.* Правове забезпечення підприємництва в агропромисловому комплексі [Текст] / В. І. Семчик // Підприємництво і право. — К. : Інститут приватного права і підприємництва АПРн України. — 1998. — № 1. — С. 127–134.
11. *Курман, Т. В.* Поняття, сутність, принципи виробничо-господарської діяльності суб'єктів аграрного господарювання та її правове регулювання. Спеціалізація сільськогосподарських підприємств [Текст] / Т. В. Курман // Аграрне право України : підручн. / В. П. Жушман, В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко [та ін.] ; за ред. В. П. Жушмана. — К. : Право, 2010. — 296 с.
12. *Білоусова, Н.* Довіри до напису на етикетці “органічні” буде більше / Н. Білоусова // Парламент таки дійшов до консенсусу в “органічному” питанні // День. — 2013. — № 158 [Електронний ресурс] Газета “День”. — URL : <http://www.day.kiev.ua/uk/article/ekonomika/parlament-taki-diyshov-do-konsensusu-v-organichnomu-pitanni>.
13. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР [Текст] // ВВР. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
14. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III [Текст] // ВВР. — 2002. — № 3–4. — Ст. 27.
15. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. № 3852-XII [Текст] // ВВР. — 1994. — № 17. — Ст. 99.
16. Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР [Текст] // ВВР. — 1995. — № 24. — Ст. 189.
17. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Текст] // ВВР. — 2003. — № 40. — Ст. 356.
18. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV [Текст] // ВВР. — 2003. — № 18, № 19–20, № 21–22. — Ст. 144.
19. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 р. № 1264-XII [Текст] // ВВР. — 1991. — № 41. — Ст. 546.
20. Про безпечність та якість харчових продуктів : Закон України від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР [Текст] // ВВР. — 1997. — № 50. — Ст. 533.
21. Про підтвердження відповідності : Закон України від 17.05.2001 р. № 2406-III [Текст] // ВВР. — 2001. — № 32. — Ст. 169.
22. Про дитяче харчування : Закон України від 14.09.2006 р. № 142-V [Текст] // ВВР. — 2006. — № 44. — Ст. 433.
23. Про пестициди і агрохімікати : Закон України від 02.03.1995 р. № 86/95-ВР [Текст] // ВВР. — 1995. — № 14. — Ст. 91.
24. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року : Закон України від 18.10.2005 р. № 2982-IV [Текст] // ВВР. — 2006. — № 1. — Ст. 17.
25. Про суцільну агрохімічну паспортизацію земель сільськогосподарського призначення : Указ Президента України від 02.12.1995 р. № 1118/95-ВР [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Законодавство України. — URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1118/95>.

26. Про Затвердження Положення про державну систему моніторингу доквілля : постанова Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 р. № 391 [Текст] // ОВУ. — 1998. — № 13. — Ст. 91.
27. *Кохан, М.* Органіка у законі [Текст] / М. Кохан // Хрещатик. — 2013. — № 147. — 10 жовтня.
28. Органічні продукти [Електронний ресурс] Вікіпедія — вільна енциклопедія. — URL : http://uk.wikipedia.org/wiki/Органічні_продукти.
29. Неорганічне законодавство про органіку [Текст] // Урядовий кур'єр. — 2014. — № 10. — 18 квітня. — С. 18.
30. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24.06.2004 р. № 1877-IV [Текст] // ВВР. — 2004. — № 49. — Ст. 527.
31. *Андрушків, Б. М.* Українці готові платити більше за органічні продукти [Текст] / Б. М. Андрушків // Урядовий кур'єр. — 2014. — № 6. — 14 січня.
32. Про сільськогосподарську дорадчу діяльність : Закон України від 17.06.2004 р. № 1807-IV [Текст] // ВВР. — 2004. — № 38. — Ст. 470.
33. Про державні цільові програми : Закон України від 18.03.2004 р. № 1621-IV [Текст] // ВВР. — 2004. — № 25. — Ст. 352.
34. Державна цільова Програма розвитку українського села на період до 2015 року : Закон України від 19.09.2007 р. № 1158 [Текст] // ОВУ. — 2007. — № 73. — Ст. 2715.
35. Органічні євростандарти на шляху до вдосконалення [Електронний ресурс] ORGANIC UA. Український органік журнал. — URL : <http://organic.ua/ru/2013/28/3097-organichni-jevrostandarty-na-shljahu-do-vdoskonalennja>.
36. Кодекс Алиментариус — Международные стандарты на пищевые продукты [Электронный ресурс] CODEX Alimentarius. — URL : <http://www.codexalimentarius.org/codex-home/ru>.

*Рекомендовано до друку кафедрою трудового, земельного та господарського права
Хмельницького університету управління та права
(протокол № 6 від 5 лютого 2014 року)*

Надійшла до редакції 29.05.2014

Домбровский С. Ф. Новеллы в аграрном законодательстве о производстве органической сельскохозяйственной продукции и сырья в Украине

Освещены вопросы новой законодательной регуляции производства органической сельскохозяйственной продукции и сырья аграрными предприятиями и фермерскими хозяйствами в Украине. Проанализированы соответствующие нормы Закона Украины “О производстве и обращении органической сельскохозяйственной продукции” и другого законодательства, регулирующие данный вопрос. Обращено внимание и на то, что данный Закон определил четкие правила функционирования рынка органической сельскохозяйственной продукции, которыми гарантирует потребителям её качество, предусмотрел конкретные правила производства органической продукции и сырья, включая производство аквакультуры и пчеловодства, определил понятие неорганической продукции, полномочия соответствующих органов государственной власти по осуществлению государственного контроля за производством и обращением органической продукции, обязывает создание Реестра производителей органической сельскохозяйственной продукции, которые имеют право ее производить. Отдельные нормы нового Закона направлены на улучшение и сохранение окружающей среды, рациональное использование почв и воссоздание природных ресурсов. Внесены предложения по решению правовых проблем относительно производства качественной органической сельскохозяйственной продукции в Украине путем принятия ряда подзаконных актов.

Ключевые слова: органическая сельхозпродукция, законодательство о производстве органической сельхозпродукции, обеспечения охраны здоровья населения, государственный контроль производства и обращения органической продукции.

Dombrovskiy, S. F. Novels in Agrarian Legislation on the Production of Organic Agricultural Products and Raw Materials in Ukraine

This article lights up the question of new legislative regulation on the production of organic agricultural products and raw materials by agrarian enterprises and farming in Ukraine. Appropriate norms of law “On the production and circulation of the organic agricultural products” and other legislation, regulating questions of production and circulation of organic agricultural products have been analyzed. Also the attention was paid to the fact that this Law has identified the accurate rules of functioning of the market of organic agricultural products, with the help of which it guarantees to the consumers its quality, forecast the concrete rules for production of organic products and raw materials, including the production of aquaculture and beekeeping, also has given the definition to the term of inorganic products and the powers of appropriate bodies of state power on the state control for the production and circulation of organic products. The law obligates the formation of the Register of organic agricultural products manufacturers, who possess the right to produce it. Separate norms of new law are aimed at the improving and saving the environment, rational use of ground and reproduction of natural resources. Proposals on the legal problems solutions concerning the production of qualitative organic agricultural products in Ukraine by means of the adoption a number of by-laws have been made.

Keywords: *organic agricultural products, legislation on the production of organic agricultural products, providing health care for the people, state control for production and circulation of organic products.*

